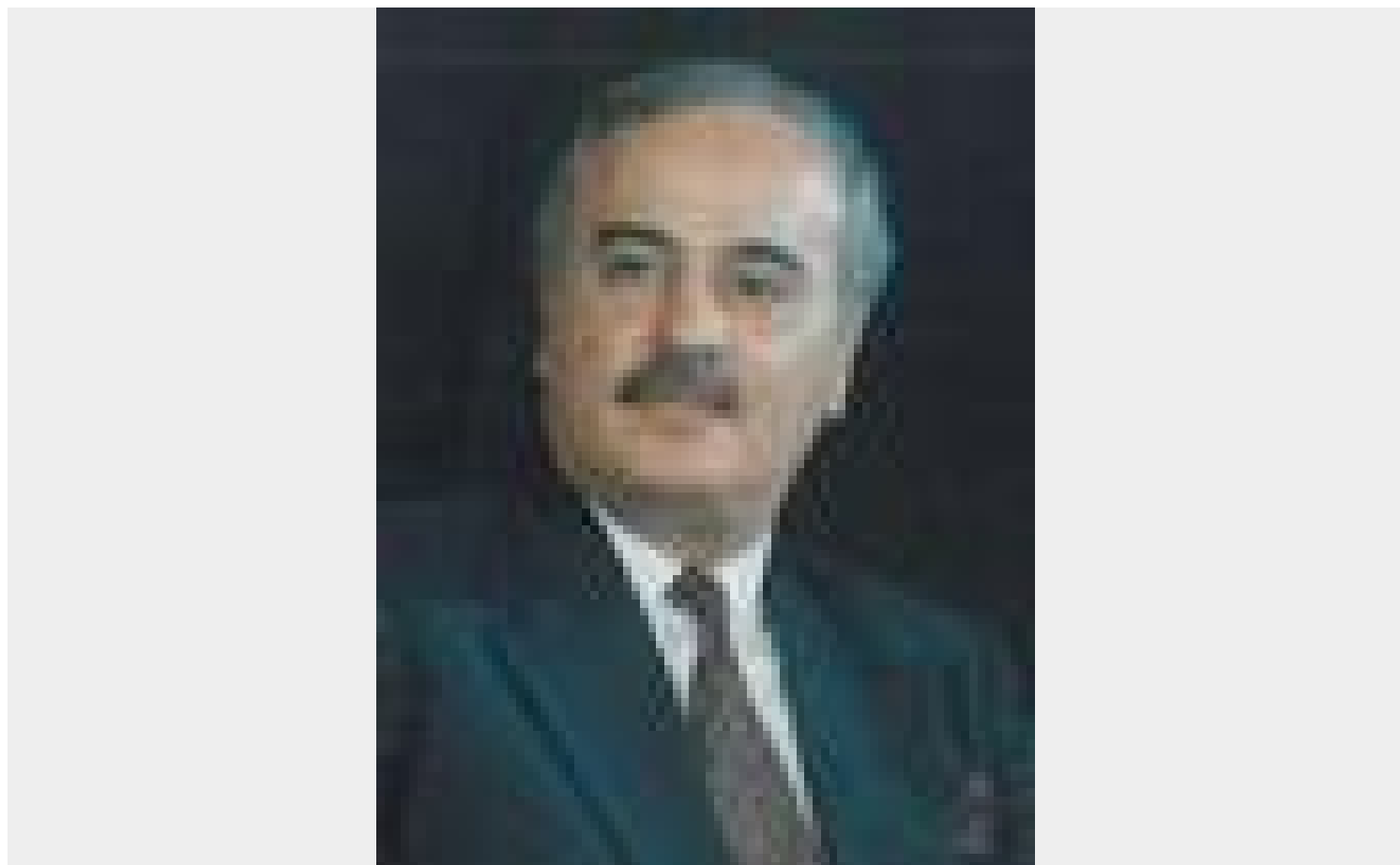

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ՄԱՄՈՒԼԸ Ո՞Ր ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ...

Posted on April 5, 2013 by Keghart

Category: [Opinions](#)

Մենք Ենք՝ Մեր Ցաւերը ՇարքԷն

Պարոյր Աղպաշեան, Պէյրուզ, 5 Ապրիլ 2013

Վստահաբար, այս հարցադրումը պէտք է մտահոգէ այն բոլորը, որոնք գիտցած են Ռամկավար մամուլին արժէքը, գնահատած՝ դերը, վայելած՝ ընթերցումը, արժեւորած՝ բովանդակութիւնը, հաւատացած՝ առաքելութեան, հետեւած՝ ուղղութեան, ամբողջ ԴՊՐՈՑ մը նկատելով զայն: Մանաւանդ Մեծ Եղեռնէն ետք, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը համոզուած ըլլալով հայ մամուլի անփոխարինելի ըլլալու դերակատարութեան եւ առաջնորդութեան, զարկ տուաւ ամբողջ ցանցի մը հրատարակութեան գործին, հոն՝ ուր կարիքը կը տեսնուէր կամ կը տեսնէր:

Մենք Ենք՝ Մեր Ցաւերը ՇարքԷն

Պարոյր Աղպաշեան, Պէյրուզ, 5 Ապրիլ 2013

Վստահաբար, այս հարցադրումը պէտք է մտահոգէ այն բոլորը, որոնք գիտցած են Ռամկավար մամուլին արժէքը, գնահատած՝ դերը, վայելած՝ ընթերցումը, արժեւորած՝ բովանդակութիւնը, հաւատացած՝ առաքելութեան, հետեւած՝ ուղղութեան, ամբողջ ԴՊՐՈՑ մը նկատելով զայն: Մանաւանդ Մեծ Եղեռնէն ետք, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը համոզուած ըլլալով հայ մամուլի անփոխարինելի ըլլալու դերակատարութեան եւ առաջնորդութեան, զարկ տուաւ ամբողջ ցանցի մը հրատարակութեան գործին, հոն՝ ուր կարիքը կը տեսնուէր կամ կը տեսնէր:

Իսկ ո՞ր չկար այդ հրամայականութիւնը, երբ մնացորդացը հայ ժողովուրդին, անյագ պահանջքը ուներ հոգեկան սնունդի, բարոյական լիցքի, ֆիզիքական գոյութեան, ստեղծագործական շունչի, վերապրելու ու վերապրեցնելու համար տարտղնուած ու բեկորացուած իր զաւակները:

Արեւմտահայութիւնը, Նախաեղեռնեան շրջանին, հայ մտաւորականութեան, հայ գրականութեան, հայ գրահրատարակութեան ու հրապարակագրութեան «մեղուափեթակ»ն էր, Պոլիսը դարձնելով հայ մտքի ու հոգիի լուսաւորութեան փարոս, Նաեւ հայ մամուլի ճոխութեան, բազմասեռութեան ու հմայչութեան սքանչելի բեմ, հայ ժողովուրդը դաստիարակելու, զարգացնելու, ուղղելու ու հունաւորելու առումներով: Ինչպիսի՞ բարձունքներ Նուաճեց հայ մամուլը, դառնալով հայ գրողներու եւ հրապարակագիրներու անսպառ շտեմարանը, ուր ծնունդ առին խոստմնալի ու շնորհալի գրիչներ, յետագային իրենց խոր դրոշմը ձգելով յաջորդող սերունդներուն վրայ:

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը կը հաւատար խօսքի ուժգնութեան, մտքի զգաստութեան, գրիչի ներգործութեան, միշտ մեկնելով ռամկավարական սկզբունքներէն ու ժողովրդավարական հիմունքներէն, ուստի, շատ բնական էր, որ առաջնահերթութիւն տար ռամկավար մամուլի ստեղծումի գործունեութեան, ռամկավար մամուլի հրատարակութեան առաջադրութեան եւ ռամկավար մամուլի ձեւաւորման անհրաժեշտութեան: Պէտք չէ մոռնալ, որ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը, իր շուկայական, տնտեսական, դրամագլխային ընտրանքներէն աւելի, դարձաւ մտաւորականութեան, մշակութապահպանութեան, արուեստասիրութեան եւ կրթադաստիարակչութեան գաղափարական դարբնոցը, գրող-խմբագիր մտաւորականներու ամբողջ հոյով մը, յիշել՝ Վահան Թեքեանը, Արշակ Չոպանեանը, Արփիար Արփիարեանը...:

Այս բոլորը արդեն բաւարար էին, որ ՌԱԿի յատենի թէ յաջորդող ղեկավարութիւններ յատուկ ուշադրութիւն դարձնէին մամուլին վրայ, քաջալերէին անոր երեւումը, պաշտօնակոչէին հեղինակութիւններ, ներգրաւէին մեծութիւններ, խմբագիրի, աշխատակիցի, սիւնակագիրի, յօդուածագիրի կամ հրապարակագիրի մասնակցութիւններով: Ուշագրաւը այն էր, որ ռամկավար մամուլը՝ իր տարածումով ու ժողովրդականութեամբ, իր հմայքով ու կշիռքով, երբեք չմնաց միայն կուսակցական մամուլ, չդարձաւ նեղ կուսակցականութեան ամպիոն, ո՛չ ալ վերածուեցաւ ծայրայեղականութեան երեւոյթի, այլ դարձաւ բազմաթիւ ողջմիտ ու լրջախոհ մտաւորականներու ու գրիչներու օճախ մը, այն նախանձախնդրութեամբ, որ թէ՛ թերթին, թէ՛ աշխատակիցին մօտ գերիշխող մասն առողջ ու շինարար գրառութիւններու հրատարակումը, առարկայական վերլուծումներն ու իրապաշտ մեկնաբանութիւնները, մանաւանդ ինչ կը վերաբերի ազգային մեր հիմնահարցերուն, հայրենական իրականութեան, գաղութային պահանջներուն, համայնքային տուեալներուն եւ ընդհանրապէս՝ ցցուած, ցցուող ու ցցուելի մարտահրաւերներուն:

...

Ինչո՞ւ այս արագ մատնանշումները կ'ընենք եւ յատկապէս՝ հիմա՛:

Միթէ պարզ չէ՞: Խորագիրը արդեն կը յուշէ, պէտք է յուշէ, թէ՛ հայ մամուլի փառաւորութեամբ ու հարստութեամբ ռամկավար մամուլը այսօր կը գտնուի՞ իր արժանի պատուանդանին վրայ, ունի՞ իր արժանաւոր խմբագիրները, կը վայելէ՞ ժողովրդականութիւն, կը փնտռուի՞ ընթերցող շրջանակներէ, չըսելու համար նոյնիսկ իւրայիններէ, իսկ ամենէն կարեւորը՝ ունի՞ հեղինակաւոր աշխատակիցներ:

Այս հարցադրումներուն պատասխանները խիստ թափանցիկօրէն զգալի են, այնքան ատեն որ՝ «խօսելի» տուեալները, «լսելի» կարծիքները եւ «երեւելի» պատկերները ցոյց կու տան չոր ու կոշտ իրականութիւններ, տխուր ու ցաւալի՛ իրականութիւններ:

Կար ժամանակ, ոչ հեռու, երբ ՌԱԿ-ը ուներ ՏԱՍԵՐԵԶ թերթ, իր զանազան հրատարակումներով, ուր ան կը գրաւէր առաջնորդող դեր, իր ազգային-հրապարակագրական առաքելութեամբ, իր հայրենական հրապարակագրական ուղղութեամբ, իր սփիւռքեան-հրապարակագրական առաջադրութեամբ, իր եկեղեցական-հրապարակագրական նպատակասլացութեամբ, իր հայապահպանական-հրապարակագրական անմիջականութեամբ: Ռամկավար մամուլը, Լիբանան թէ այլուր, կը գործէր նախանձելի արդիւնաւետութեամբ, օրինակելի համագործակցութեամբ, նշելի ձեռնհասութեամբ եւ կշռելի օրինաչափութեամբ, որոնք իրենց դրական ազդեցութիւնը ձգած են ոչ միայն ՌԱԿեան շրջանակներէն ներս, այլեւ՝ անկուսակցական, ընդհուպ՝ հակազաղափարախօսական:

70-80-90ական թուականները ռամկավար մամուլին համար դարձան «վերածնունդ»ի նոր շրջան մը, երբ վաստակաւոր ու հեղինակաւոր խմբագիրներու կողքին, միջին թէ կրտսեր սերունդի արժանաւորներ եւս յայտնուեցան, որոնք անցած էին ՌԱԿի գաղափարախօսական ու մամլոյ փորձառական բովերէն, նոր յոյս ու լոյս տալու ռամկավար մամուլին, արդարացելով իրենց վստահուած պարտականութիւնները եւ յաջողելով իրենց մամլոյ առաքելութեան մէջ:

Բազմավաստակ եւ երախտաւոր ղեկավարներու մեծամասնութեան անցումով, տեսիլքներն ալ հետզհետէ նուազեցան ու նուաղեցան, ինչպէս ուղեկից կառոյցներու պարագային, բայց մանաւանդ ռամկավար մամուլը մղելով նահանջի, անհանդուրժելի միջամտութիւններով, անխմաստ պատրուակներով եւ անհեթեթ պատճառաբանութիւններով:

Արդի՞նք: Այսօրուան ռամկավար մամուլի աններելի մակընթացութիւնը, անխմբագիր կամ կիսախմբագիր վիճակով, անաշխատակից կամ կիսաշխատակից ընթացքով, անբովանդակալի կամ կիսանբովանդակալի ներկայութեամբ, անընթերցող կամ կիսանթերցող պատկերով:

Չարմանալի՞ն:

Ռամկավար մտաւորականներու, խմբագիրներու, հրապարակագիրներու ու գրիչներու «նախանձելի» փաղանգ մը կայ տակաւին, սակայն, հեռու ռամկավար մամուլին մէջ գործօն դեր մը ունենալէ, որովհետեւ անոնցմէ շատեր՝ ի տես, մեղմ ըսած, գոյութիւն ունեցող անհարթութիւններուն ու գործող միջակութիւններուն, իրենք զիրենք «մեկուսացուցած» են կամ «անջատած» շրջապատէն եւ կամ «զոհ» դարձած աժան ու գծուծ մեքենայութիւններու:

Իւրաքանչիւր գիտակից եւ յանձնառու ռամկավար, իր եսին եւ ուխտին հետ անկեղծ գրոյցի թող նստի եւ «հաշուետուութիւն»ը կատարէ գէթ ռամկավար մամուլի անբաղձալի ճակատագիրին, առաւել՝ հարց տայ, թէ ինչո՞ւ շուրջ ԶՍԱՆՀԻՆԳ ռամկավար մտաւորականներ, արդարեւ՝ «բանակ» մը հեռու են կամ հեռու կը պահուին, ինչո՞ւ նորեր չեն պատրաստուիր, չպատրաստուեցան:

Դժբախտաբար, անցնող շուրջ քսան տարիներուն, ո՛չ մէկ անգամ լուրջ ու խոր քննարկում-գնահատումի ենթարկուեցաւ ռամկավար մամուլի ներկան-ապագան, ընդհակառակը, ակելիով թողլուեցաւ իր տխուր ճակատագիրին, ակելիով պատահական կարգադրութիւններու ենթարկուեցաւ, ակելիով միջակութիւններու եւ անգրագետներու տեղ տրուեցաւ, որովհետեւ, եկող-գացող, այսպէս ըսուած «տնօրինողներ», իւրաքանչիւրը իր սեփական չափով-կշիռով վերաբերուեցաւ անոր հետ:

Այլեւս կարիքը կա՞յ մատին ետեւ պահուըտիլ, ջայլամի քաղաքականութիւն խաղալ ու չտեսնել ռամկավար մամուլի խոցոտելիութիւնը, չխօսիլ անոր «հիւանդութիւն»ներուն մասին եւ, ամենէն կարելորը, չհաւատալ անոր հոսանքն ի վրայ գլորելու...ճշմարտութեան:

Վերջին հաշուով, արդեօք այս մօտեցումներն ու պահուածքները չէի՞ն որ ռամկավար մամուլը հասցուցին այս մակարդակին, մինչ ոմանք, զարմանալի յամառութեամբ, տակաւին կը յաւակնին ամէն ինչ վարդագոյն ներկայացնելու, իսկ ուրիշներ, տարօրինակ ինքնախաբեութեամբ, ինքզինքնին հակոյր կը ձեւացնեն:

Ուշացած է, բայց ուշ չէ «բան մը» ընելու, անշուշտ, եթէ տակաւին հասկացողութեան ու գիտակցութեան տրամադրութիւններ կան ռամկավար մամուլը վերակենդանացնելու, արմատական փոփոխութիւններով ու հիմնական բարեկարգումներով, նախ՝ չզղջալու, ապա՝ օր մըն ալ չըսելու, թէ ռամկավար մամուլ կայ, բայց, խմբագիր, աշխատակից, ընթերցող...չկայ:

